

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 m., visada išmokėjo taupytojams pilną indėlių sumą su augstu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžilvių yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvarkingai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų taupytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų didžiama įstaigų mokėjo tiktai 2% ir 2½% nuosimčius. Taigi kaip matote negalite rasti saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinius. Nors nekurię skelbiassi esą tvirčiausi ir saugiausi.

Tėvų atyda! — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiaame College-Bonus taupymo skyriuje savo vaikučiams. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augstus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės vardų dovanėlės ir kiti to skyriaus taupymo vaikams ir jaunuoliams siurprizai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas \$37,000,000.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILLINOIS, TEL: GR 6-7575

Atidara: Pirmadieni nuo 12 iki 8, antradi. nuo 9 iki 4, ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 iki 8. Trečiadi. uždaryta visą dieną, o šeštadi. nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

Dr. P. Varnaitis

SIM. PONGANIS, PIRMAS LIETUVIS MONSINJORAS AMERIKOJ

D-RAS JONAS MATUSAS, New York

Nors dar neturiu visų duomenų apie šį kunigą, vis dėlto rašau, kadangi jo gyvenimas nušviečia daug neaiškių klausimų apie pirmuosius Amerikos lietuvius. Apie Simoną Ponganį (žmonės išdardavo Ponganis) pirmą kartą išgirdau prieš 10 metų, kuomet apklausičiau Grand Rapids, Mich., seniausius lietuvius (dabar jie visi mirę). Pranas Šlapikauskas (gimęs 1855 m., apklaustas 1949 m., kuomet buvo 94 metų) į Grand Rapids atvyko 1885 m. pas savo švogerį Liudviką (Louis) Galinį, kuris čia gyveno nuo 1875—6 m. Maždaug tuo pat metu čia dar gyveno Antanas Čypas (Chiplis), Baukus, Grėmas ir Juozas Grinius. Pasak Šlapikausko (angl. Sloopikalski), Ponganis, tuomet šv. Adalberto lenkų parapijos klebonas, aptarnaudavo ir lietuvius lietuviai. Jis apie 1892 m. sujungęs ir moterys Juozą Grinį su Sirvinskaite (ši iš Kybartų).

Tai patvirtino ir pats Grinius, arklaušinėjęs 1949) buvęs 83-jų m. Atvyko į Grand Rapids apie 1892 m. Anot jo, Ponganis gražiai kalbėjęs lietuviškai ir, priimdamas lietuvius, lenkus išsiųsdavęs į kita kambarį. Ir Šlapikausko ir Grinių liudijimais, vyskupas Ponganis atskvietęs į Grand Rapids, kad galėtų aptarnauti lietuvius. Tuomet čia vyskupu (iš viso pirmu) buvo Henry Joseph Richter (vysk. ja įsteigta 1882-ais o vyskupas konsekruotas 1883 m.).

Pagal J. W. McGee (The Catholic Church in the Grand River Valley, Grand Rapids, 1950), Simonas Ponganis jau 1886 m. sausio mėnesį dirbo prie vyskupijos katedros (St. Andrew). Jau kovo mėnesį jis paskirtas klebonu lenkų šv. Adalberto parapijos, kuri anėmė ir lietuvius. Parapija įsteigta 1882 m.; Ponganis pakeitė antrąjį kleboną M. Matkowskį. Naujasis klebonas labai gražiai darbavosi: pastatė bažnyčią (atrodo, mūrinę, bet dabartinė statyta 1913 m.), mokyklą ir vienuolėms — mokytoioms vienuolyną. Tai bendrais bruožais patvirtina ir Hoffmann's Catholic Directory (Milwaukee, 1887). Bet šis oficialus Amerikos katalikų dvasininkų sąrašas Ponganį Grand Rapids mieste randa tik 1887 m., vadinasi, tos rūšies veiklai (directorios) lietuvių parapijų istorijoms yra nepakankami. Tai tinka ir McGee aukščiau minėtai Grand Rapids vysk. jos istorijai, mat, nei ši nemini fakto, kad Ponganis iš šv. Adalberto aptarnaudavo ir lietuvius.

1904 m. Ponganis anleidžia šią parapiją ir skiriamas steigti naujos į Gaylordą (Otsego county), t. y., Michigano šiaurėje netoli vietos, kame susisiektie ežerai Michigan ir Huron. Kitais metais jis jau turi čia Our Lady of Mount Carmel parapiją ir mok-lą. 1907-ais m. mokykloje yra 130 mokinių. Bet 1908-aisiais Simonas Ponganis keliamas į lenkų Holy Rosary parapiją Saginaw'e. Čia jo mokykloje mokinių skaičius iš 250 pakyla iki 375. Tik 6 metus išbuves naujoje vietoje, Ponganis 1914 m. vėl grįžta į Gaylordą.

1924 m. uolusis klebonas tur būt apsigro, kadangi prie savęs turi administratorių kun. L. A. Kuzių, atrodo, irgi lietuvi (angl. rašoma Kuzius). Kitais metais šiojo jau nėra, o Sim. Ponganis gauna Right Reverend Monsignor titulą ir padaromas dekanu (1925). Tai įvyko vyskupu esant (nuo 1919 m.) buvusiam Detroito auxiliarui Edw.

D. Kelly. Ilgametis Grand Rapids vysk. Richter (mirus 1916) visoje vysk. je turėjo vienai vieną monsinjorą, kuris ėjo generalvikaro pareigas. Vysk. Mich. Gallagher, trumpai tevaldęs (nuo 1916 gruod. 26 d. iki 1918 m.), buvo perkeltas į Detroitą.

1936 m. Ponganis pasitraukė nuo klebono aktyvių pareigų ir vadinamas pastor emeritus, bet, atrodo, liko gyventi klebonijoje ir su Our Lady of Mount Carmel ryšių visiškai nenutraukė (tikroju klebonu buvo Fr. Kaminski). Jis buvo darbingas ir vyskupo gerbiamas, kadangi 1937 m. paskirtas bažnytinio teismo nariu (vieno iš judices prosvynodales). Tas pareigas jis ėjo beveik iki mirties 1943 m. sausio 1 dieną.

Jei pileisti, kad Simonas Ponganis pradėjo dirbti Grand Rapids mieste (1885), būdamas bent 26 metų amžiaus, tad toje pačioje vyksunijoje bus išskūnigavęs 57 metus. o toje pačioje Gaylordo parapijoje 27, pačialiu mires turėdamas 83 metus. O monsinjoru bus išbuves 18 metų.

Kuomet ir kur Ponganis gimęs, kame ir kieno šventintas, būtų galima rasti tik Grand Rapids vysk. jos kūrtoje, kadangi aukščiau minėtuose šaltiniuose to nėra.

Monsinioro Ponganio veikimas Grand Rapids'e iš dalies susijęs su tenykščiais lietuviais, kuriu seniausieji savo gyvenimi meta daug žviesos anskriti į lietuvių emigracijos pradžią Amerikoje.

Mano šaltinis Šlapikauskas (5 metus išstarnaves Rusu kariuomenėje ir dalvvaves kare su Turkija) buvo iš Liubavo parapijos; vykdamas į Ameriką, siena nerio dar su keliais lietuviais prie Vištvčio (1884). Jo dukte Marv (gimusi 1892) yra baigus muzikos mokyklą: sūnus Joseph Smith, baigęs verslo mokyklą buvo Grand Rapids vienos bendrovės Traffic Manager.

Ieva Sikoniūtė-Skinkienė atvyko į Gr. Rapidsą apie 1881 m.; gimus Kalesninkų kaime, Simno parapijos: ii pasiturinčio ūkin-ko dukte, atvyko į Ameriką 17 metų amžiaus. Jos dukte Mary Kašuba baigė 8 skyrius šv. Adalberto (pirmoji parapija po katedros) mok-los, 1949 m. turėjo mūro namą ir

A. Krivickas. Dėdė Blažys: iliustracija iš A. Giedriaus knygos "Lukšijai".

Dress Making Shop. Šios gi dukte Hilda Adomaitienė yra baigus Aquinas College. Taigi 3 lietuvių kartos, gražiai kalbėjusios lietuviškai (1949).

Jei Grand Rapids mieste, kuris per 100 mylių nuo Atlanto kranto, apie 1885 m. buvo apie penketas lietuvių šeimų, tad prie Atlanto upstų (Bostono, New Yorko, Baltimorės) lietuviai bus įsikūrę apie 20 m. anksčiau, atseit, 1860—1865 m. Taip pat ir Pensylvanijos valstijėje, kame buvo didelės anglių kasyklos, kuriose naujieji emigrantai gaudavo darbo. Grand — Rapidietė Sikoniukė-Skinkienė, kuri 1880 m. atvyko į Shenandoah, čia jau rado 5 lietuvių krautuvės. Jos liudijimu, krautuvinkų vaikai buvo Amerikoje gimę ir buvo apie 25—29 metų amžiaus. Vadinasi, lietuviai čia bus įsikūrę 1850—1855 metais.

Yra daug lietuviškų leidinių apie lietuvių įsikūrimą Amerikoje, bet jie (net ir dabartinių emigrantinių istorikų rašytieji) neparemti moksliškais istoriniais tyrinėjimais, dėlto nieko tikrai nenustato ir negali eiti patikimais referenciniais leidiniais. Šio straipsnio autorius nesiojosi sumanymą parašyti išsamų tos rūšies veikalą, bet ji palaidojo, kadangi lietuvių čio-

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIAL, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

1909 1960
STANDARD FEDERAL
Chicago stipriausioji įstaiga

Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams

• Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite

4%
DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager
TURTAS \$75,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$6,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt., nuo 9 v. ryto iki 4 v. p. p. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidaro

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Smuikinin.** Alfonsas Paukštyš, nepalengtas sunkių gyvenimo sąlygų užlaikant vaikus ir chroniškai negalaujančią žmoną, tebesilaiko savo pamėgimo rimtos kamerinės muzikos. Š. m. kovo mėn. 26 d. Jaunimo Centro salėje jis vėl pasirodys su smuiko rečitaliu. Jame bus atlikta rimta ir nauja programa: Sonata op. 30 No. 3 Beethoveno (G Major), Sonata op. 45 (C minor) E. Griego, Elegiška poema E. Ysay ir keletas lietuviškos muzikos numerių: "Pezzo Elegiaco" B. Dvariono, "Nusileiski Saulutė" A. Raciūno ir Jono Zdaniaus aranžuotas "Lietuviškas šokis" iš Lazzari operos "Le Sauteriot".

Solistas A. Paukščio partneris — akompaniatorius bus jaunas talentingas pianistas Alvydas Vasaitis. Jis yra žinomas mūsų visuomenei iš solistinių pasirodymų tiek įvairiuose, tiek metiniuose VI. Jakubėno fortepijono studijos rečitaliuose. Smuiko rečitalyje pianisto rolė yra didesnė, negu gryo akompaniatoriaus; jis turi jungti pianistinius sugebėjimus su ansambliniu pojūčiu; tokiam uždavinijui A. Vasaitis pasirodys pirmą kartą. Programos pajvairinimui A. Vasaitis atliks ir efektingą solo numerį: Chopino Scherzo B moll.

Smuikininko A. Paukščio rečitalį ruošia "Laiškai Lietuviams". Netenka abejoti, kad

šis koncertas yra vertas rimto mūsų publikos susidomėjimo tiek dėl meniškos vertės, tiek ir dėl idėjinio rengėjų tikslo: koncerto pelnas eis žurnalo "Laiškai Lietuviams" palaikymui. Galime tikėtis gausaus mūsų publikos atsilankymo į Jaunimo Centro salę šeštadienio vakarą, kovo mėn. 26 d.

• **Lietuviška biblioteka**, bažnytinio komiteto suorganizuota, veikia Valencijoje, Veneculoje; bibliotekos vedėjas — Ričardas Zavadzkas; laiko ją savo bute.

• **Dr. K. Grauzinis**, Lietuvos igr. ministeris Pietų Amerikai, reziduojas Urugvajuje, nupirko 120 egzempliorių St. Goštauto knygos "Antologia Biografica del Arte Lituanio", kad ją galėtų paskleisti tarp Lietuvos bylai naudingų Pietų Amerikos kultūrininkų. Apie šį veikalą patyrė iš P. Gaučio recenzijos "Drauge". Gautas lėšos St. Goštautui sudarė galimybę užsiskaityti Lietuvių Enciklopediją, kuria pasinaudodamas jis pradės savo knygos taisymą.

• **Nida Balsytė** baigė inžinerijos mokslus Angelos miesto kolegijoje.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Lyginimas, dažymas, Body & Fender Repair ir kiti pataisymai. Garantuotas darbas

ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 W. 59th St. GRevehill 6-7777

Nelaimės (accident) atveju, dieną ir naktį šaukite vilkiką-towing truck, tel. HE 4-4747

Artistic Beauty Salon

2711 West 71st St., Chicago 29, I
Tel. HE 4-1098

ATLIEKAMI SEKANTIEJI DARBAI:

Modernus plaukų apkirpimas, stilizavimas pagal paskiausias šio meto madas, natūraliai atrodantis pusmetiniai, plaukų dažymas, manikūras, veido masažas ir t. t.
Darbo valandos: Antr., ketvirt. ir šešt. nuo 9:30 iki 6:30; Treč. ir penkt. nuo 9:30 iki 9 v. v.
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Siuvu naujus, pertaisau ir valau rūbus meterims ir vyrams

V. ANDRIUSKEVIČIENĖ

1835 West 59th Street

Chicago 36, Illinois, Tel. REpublic 7-8766

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

MARCH — KOVO 17, 18, 19 D. D.

POPULAR BRAND OF IMPORTED 8 Yr. Old GERMAN BRANDY		Fifth	\$4.98
GOLD LEAF THREE STAR COGNAC		Fifth	\$4.49
IMPORTED GERMAN COFFEE LIQUEUR		Fifth	\$5.59
GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P.		Fifth	\$4.89
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet		Fifth	\$1.39
IMPORTED FRENCH SAUTERN or BEAU JOLAIS WINE		Fifth	.98¢
IMPORTED ROYAL V&T SCOTCH WHISKEY		Fifth	\$3.49
SKAIDRIOL, 80 Proof Vodka		Fifth	\$2.98
SOUTHERN COMFORT		Fifth	\$4.09
ZUBROWKA LIQUEUR		Fifth	\$3.98

NAUJŲŲ MADŲ

Kampinės sofas ir kitokie baldai

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 West Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmą, ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6. Sekm. 11-5.

\$600 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1960

Chrysler — Plymouth — Imperial

Daugybė gerų visų išdirbusių vartotų automobilių
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER—PLYMOUTH—IMPERAL—VALIANT

SALES — SERVICE

4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois

Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekantiai:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas FRontier 6-1882

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMAID. ir KETV. 9 v. r. iki 8 p. p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p. p. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

Jonas Sebastijonas Bachas

Jo gimimo 275 metų sukakties proga

JUOZAS STROLLA, Chicago, Ill.

Šio laikraščio skiltyse neseniai buvo paminėta garsaus vokiečių kompozitoriaus J. F. Handelio gimimo 275 metų sukaktis. Yra įprasta, kad šalia Handelio savaime iškyla ir kito tos pat epochos muzikos genijaus J. S. Bacho vardas, nes šiu dviejų vyrų gyvenimas daugeliu atžvilgiu labai panašus. Abu jie gimė Tiuringijoje tais pačiais 1685 metais, abu buvo genialūs polifoninės muzikos kūrėjai ir žymiausi 18 šimtmečio vargonų meistrai. Savo senatvėje taip pat abu apakė. Tačiau daug kuo jie skyrėsi. Jei Handelio buvo neramus klajūnas, pakaitomis gyvenęs Vokietijoje, Italijoje ir Anglijoje — kur ir visai įsikūrė, — tai Bachas iš savo gimtinės nebuvo nė kojos iškėlęs.

Handelio žvaigždė iškilo beveik pačioje jo jaunystėje jam gyvenant svetimam krašte — Bachas kaip muzikos genijus buvo savo tautos pilnai įvertintas tik tada, kai jo kaulai jau seniai buvo aptrūniję Leipzigo kapinėse. Handelio pirmiausia išgarsėjo savo operomis, kurias nuostabiai greit kūrė, nesivarždamas pamėgdžioti italų muziką ligi tokio laipsnio, kuris rubežiuojasi su plagijavimu ir be atodangos visur veržėsi, kur tik buvo jaučiamas pinigai, tai Bachas neparasė nė vienos operos ir savo kūrybai, atrodo, kad net visai neturėjo ankstyvesnių pavyzdžių. Jis pats tano pavyzdys visoms ateities kartoms ligi šiu dienų imtinai, nes sudarė savitą polifoninį Bacho — stilų, kuris buvo kaip ir tiktas iš kontarūnų epochos ir naujajam homofoninio stiliaus muzikos meną.

Anot vieno jo biografo, Bacho muzikos kūryba tekėjo ne kaip upelis (Bach — upelis, vokiškai), bet kaip plačiausia upė, atsiradusi grynai pati iš savęs. Medžiagiškai Bachas niekuomet taip išstingai, kaip kaip Handelio, negyveno. Dažniausiai jis vos galus su galais sudurdavo, nes buvo ne tik savo muzikos kūrėjas, bet ir vaikaiš apskroves. Iš dviejų vedybų turėjo 21 vaiką, kurių tai vienas, tai kitas sirgdavo ir net mirėdavo. Gyvi likusieji visi buvo labai muzikalūs, o sūnus Pilypas Emanuelis ir Fridemanas buvo net žymūs muzikai, kurie betgi visados pasiūkio savo genijaus tėvo šėšėlyje.

Našlaičio jaunystė

J. S. Bacho gimtinė — Eisenach miestas Tiuringijoje. Čia jis gimė 1685 m. kovo 21 d. ir praleido vaikystės dienas. Motina mirė jam būnant dar vaiku. Devynerių metų amžiaus sulaukęs Jonas neteko ir savo muzikalaus tėvo. Jį, našlaitį, globojo vyresnysis brolis Christofas, kuris mokė jį muzikos. 14 metų būdamas jis tapo visiškai našlaitis, nes ir jo globėjas brolis mirė. Nuo dabar prasidėjo savaranki jo kova už būvį, bet nepaisydamas visų nepasisekimų, jis visokiame sąlygose sugebėjo tobulintis muzikoje ir kituose moksluose.

Apie trejus metus J. S. Bachas giedojė Liuneburgo gimnazijos chore. Iš šia pėsčias nuėdavo į Hamburgą pasiklausyti ir pasimokyti žymaus vargonininko Reichenho vargonavimo meno. Vėliau J. S. Bachas buvo priimtas į Veimaro herzogo Ernesto kapelą smuikinku.

Vargonininko vargai

Netrukus jis gavo paskyrimą naujos Arnštado bažnyčios vargonininku. Nors šiose pareigose būdamas jis buvo vertina-

mas kaip geras ir pavyzdingas tikintysis, bet jo vargonavimo menas nebuvo laikomas pavyzdingu. Mat, pasiklausęs ir pasimokęs tai Hamburge, tai Liubeke žymaus vargonininko Buxtehude's vargonavimo meno, tuos daigus parsinešė ir į mažo Tiuringijos miestelio Arnštado parapiją. Bet šios Bacho pažangos ten niekas tuomet dar neįstengė suprasti ir naujas pažangus jo vargonavimas bažnyčioje sukėlė daugiau priekaištų, negu pritarimo. Jo pažangumas muzikoje jo darbavimų ir parapijos komitetų buvo laikomas nuosmūkiu, nes jis vartojęs "per daug stebėtinų variacijų choraluose" ir primaišas daug neleistinų "svetimų tonų". Pagaliau jam buvo primate, kad tikinčios moterys esą mačiusios Bachą bažnyčioje prie vargonų vieną su nepažįstama moterim ir t. t. O ta nepažįstamoji buvo ne kas kita, kaip jo sužadėtinė Barbara Bachaitė, kurią netrukus jis vedė.

Herzogo dvare

Kiek vėliau J. S. Bachas buvo paskirtas vargonininku į Muehlhauseną, o keletai metų pralinkus, Weimaro herzogas Ernstas jį vėl pakvietė atgal į Weimarą. Šiuo kartu užimti jo dvaro vargonininko vietą. Herzogo dvare J. S. Bachas išgyveno devynerius metus, ir šis laikotarpis yra vadinamas jo vargonų muzikos periodu, nes čia jis sukūrė daug religinių kantatų, vargoninių prelūdų, fugų, tokatų ir kitų mažesnių vargonų muzikos kūrinių.

1717 metais kunigaikštis Leopoldas paskyrė Bachą savo rūmų kapelmeisteriu ir kamerinės muzikos direktorium Koethene. Dabar čia Bachas turėjo ypatingai geras sąlygas kurti pasaulinę muziką, nes kunigaikštis, būdamas muzikas ir didelis meno šalininkas, ne tik kad sudarė Bachui geras gyvenimo sąlygas, bet davė pakankamai laisvės ir jo kūrybiniam darbui. Kunigaikščio stygų orkestrui jis čia parašė šešis "Brandenburgo koncertus", daugelį orkestrinių siutų, sonatų ir duetas įvairiems instrumentams, divibalses invencijas, tribalses simfonijas ir pirmąją dalį prelūdijų ir fugų "Das Wohltemperierte Klavier" planui, įvairioms dvaro progoms taikytas pasaulinio turinio kantatas, pvz. "Kavos kantatą", "Gimtadienio kantatą", ir kt., koncertus 2, 3 ir 4-riems klavimbolams, šešias sonatas smuikui, kūrinių violončelei ir kitiems muzikos instrumentams.

1720 m. mirė jo žmona. Po pusantų metų Bachas, turėdamas 36 m. amžiaus, vedė antrąją žmoną, žymią soprano dainininkę.

Religinės muzikos ilgesys

Nors kunigaikščio dvare Bachas turėjo geras sąlygas savo kūrybai, bet dvaro gyvenimas jam, kaip dievobaimingam žmogui, ilgainiui pradėjo nusiobsti, ir jis pradėjo ilgėtis religinės muzikos, kurios pačioje srovėje jisai buvo išaugęs ir subrėdęs. Tam pasitaikė ir proga. Jo geradariai kunigaikščiai vedus vieną princesę, dvare pūstelėjo kiti, muzikai nebe-

palankūs, vėjai, ir Bachas atsisveikino su dvaro buitimi ant visados. 1723 metais jis buvo paskirtas Šv. Tomo bažnyčios kantorium Leipzige. Jo pareigos buvo ir mokykloje dėstyti dainavimą, instrumentalinę muziką, lotynų kalbą, katekizmą ir mokyti net keletos bažnyčių chorų giedoti.

Nors Leipzige ir vieta buvo menkesnė, ir pragyvenimas sunkesnis negu kunigaikščio dvare, tuo labiau, kad iš antrųjų vedybų su laiku susidarė 13 vaikų šeima, kurią reikėjo žmoniskai išauklėti ir išmoksinti, bet čia jis jautėsi plaukiąs savuose vandenyse.

Leipzige, tame muzikos centre, Bachas išgyveno paskutinį savo gausios kūrybos laikotarpį — 27 metus. Muzikos srityje čia jis daugiausia ir padarė.

Kūryba

J. S. Bacho kūryba apima visas muzikos meno rūšis, be operos. Vien religinių kantatų jis parašė arti 300 (išliko 190), daug choraliųjų prelūdų vargonams, mišių, pasijų, oratorių ir tp. Ypatingai išsipūdingos yra H-moll mišios, Magnificat ir kai kurios jo pasijos (Matheus - Passion). Daugelį jo muzikos kūrinių ir šiandien stato visas civilizotas pasaulis savo koncertuose. Jo kūrinių vargonams, pianui, smuikui, kaip nepakeičiamos pedagoginės vertės, yra vartojami konservatorijose. Be Bacho pavyzdžių šiandien negalima būtų įsivaizduoti rimtai pastatytų muzikos studijų, ar tai jos būtų Lietuvoje, ar JAV-bėse ar kitur.

Bacho įtaka muzikos kūrybai siekia ir mūsų laikus. Jo sekėjai yra ne tik prancūzų kompozitoriai Franckas, Saint-Saensas, vokiečių — Max Regeris, rusų — Glinka, Rimski-Korsakovas, Taniejevas, bet ir vėliausias iš modernistų — Paul Hindemithas.

Nuo Bacho laikų yra vartojamas temperuotas piano stygų suderinimas.

Mirė apakęs ir plačiau nežinomas

Gyveno J. S. Bachas tik savo gimtajame krašte. Atidavęs milžinišką muzikos kūrybos duoklę ne tik savajam kraštui, bet ir visam pasauliui, senatvėje apakė, o 1750 m. birželio 20 d. mirė kaip paprastas ir niekam plačiau nežinomas Šv. Tomo kantorius. Jo kapas Leipzigo kapinėse nebuvo nei paminklu, nei paprastu akmeniu pažymėtas ir greit buvo visų užmirštas. O kada po daugelio metų, jau trečiosios ar net ketvirtosios kartos tėvynainiai, iš jo muzikos kūrinių buvo iškasę "amžinąjį dvasinį Bachą" ir suskato ieškoti medžiaginio Bacho amžinojo poilsio vietos.

PRISTATOM
Visokių rūšių
STATYBŲ
IR NAMŲ
PATAISYMŲ
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai

Atsistinė atidara kasdien nuo 8 val. iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 5 val. p. p.

Latvių dailininkas J. Strods, savo darbų parodoje, suruoštoje Chicagoje jam švenčiant 50 m. amžiaus sukaktį.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos suruoštąją parodą Chicagoje, Jaunimo Centre, aplankė per 800 žmonių. Ta proga išplatinta leidinio "Dailė" 450 egz. Lankytojai balsavimo lapeliais pasisakydami, kuris kūrinyms jiems labiausiai patiko, pasisakė už Dagio skulptūrą ir J. Pautieniaus piešinį. Balsavimo rezultatai tokie: Dagys už skulptūrą "Vakaro malda" gavo 33 balsus, J. Pautienius už "Šaltą dieną dieną" gavo 31 balsą, Ant. Rūkštelė už "Kėlas paunksnyje" — 18, Vl. Stancikaitė už "Dievdirbį" — 14. Kadangi parodoje buvo išstatyta 79 kūrinių, tai suprantama, kad balsai buvo gerokai pasiskirstę. Parodą aplankė ir eilė estų, latvių bei amerikiečių. Susiderė reikiamas kiekis pajamų visoms išlaidoms apmokėti. J. Pautieniaus paveikslą "Šalta diena" išigijo "Draugas". To paties dailininko kūrinių "Vaisiai" nusipirko J. Simmens. A. Rūkštelės "Gubos saulės prošvaistėje" nupirko Urbelių šeima.

tai jos negalėjo surasti. Tik 1894 metais naujems statybos darbams bekasinejant kapines, buvo iškasta keletas ažuolinių sustrūnijusių karsų, kurių viename surasti žmogaus griaučiai buvo neva identifiukuoti kaip Bacho žemiškosios liekanos. Pagal ten atrastą kaukolę tuomet buvo nuliendintas šitam visų laikų didžiausiam muzikos genijui paminklas Leipzige, o tarimieji Bacho griaučiai buvo perkelti į akmeninį sarkofagą.

• Leonas Baltrus, dramatinis tenoras, ketverius metus Vienoje studijavęs dainavimą su įžymiuoju pedagogu Tino Pattiera, baigęs studijas atvyko į JAV. 1959 metais davė eilę koncertų Anglijoje, Vokietijoje, Austrijoje, susilaukdamas gražaus pasisekimo. Su koncertais aplankė ir lietuvių kolonijas Hamburge, Hagene, Luebecke, Neustadte ir kitur Vokietijoje. Jo žmona yra pianistė ir koncertuotoja ir JAV lietuvių kolonijose. Po poros metų planuoja grįžti į Vokietiją ir tenai įkurti operoje. Dabartinis jų adresas: L. A. Baltrus, 150 Remington St., Rochester 21, N. Y.

• Jaunųjų menininkų kūrinių parodą New Yorke rengia A. S. S., N. Y. skyrius, bal. 2-3 ir 9-10 dienomis Piliečių Klubu salėje, 280 Union Ave, Brooklyn. Oficialus parodos globėjas bus prof. K. Jonynas. Geriausias kūrinyms numatomas premijuoti.

Norintieji savo kūrinius išstatyti, kreipiasi pas Vytenį Ramanauską, 104-29 89th Ave, Richmond Hill, N. Y., tel. V 16-0041. (R. A.)

• Dr. A. Gerutis dalyvauja moksliniame ratelyje Pabaltijo teisės klausimams svarstyti. Šis ratelis nutarė išleisti knygą apie Pabaltijo teisę: "Das baltische Recht" (E.)

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. Bishop 7-7075

Pirmoji Liet. Federale Bendrovė
Marquette Pk. apylinkė, vardu

PROPERTY

FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSN.
2612 West 69th Street
Tel. Prospect 6-4600

Čia jūs galite pasidėti savo taupmenas nedarydami bereikalingų kėlionų iš jūsų apylinkės ir gauti už taupmenas aukščiausią dividendą. Čia jūs susikaibėsite savo gimtąja kalba ir gausite informacijas visa laika. Adresas: Pirm., Antr. ir Penkt. nuo 9:00 v. r. iki 4 v. p. p. Treč. uždarėta. Ketv. nuo 12:00 v. d. iki 8 v. v. ir šešt. nuo 9:00 val. r. iki 12:00 v. d.

Indėlininkai gauna nemokamai pataravimus, kaip pavyz.: Ceikių iškeitimas, Money orderių, apmokėjimas, elektros, gazo sąskaitų ir nuosavybės taksų.

BOSTON, MASS.

Mums malonu paskelbti, kad MIKAS SUBATKEVICIUS įėjo dailininku į firmą
TOM McDONOUGH,
(Plumbing-Heating-Air Conditioning — Gas fitting)
Kuri atlieka vonių, virtuvų, oro vėdinimų, šildymų ir gazo įrengimus. Taip pat įrengia ir aptarnauja aliejaus krosnis.
24 val. patarnavimas Tel. CO 5-9788
298 Bowdoin St., Dorchester, Mass.
Greitas ir sąžiningas patarnavimas

Vyrų ir Moterų Rūbų Siuvykla-Valykla
Rūbai paimami ir pristatomi. Moterų kailiniai persiuva mi paagi naujausią fasoną. Rūbai siuami pagal užsakymą; reikalui esant atvykstame į namus pirmuotu. Dvieliniai vyriški kostiumai pertaisomi į vienaeilius.
JONAS KONDRATAS
1743 W. 35th St. Tel. CLiffside 4-7990

• Mergaičių moksleivių ir studentų pensionate Putnam, Conn., kurį veda Nekalto Prasiidėjimo Marijos seserys, visos vietos užpildytos — yra 42 auklėtinės. Jų tarpe suorganizuotas dramos būrelis, kuriam vadovauja aktorė Beatričė Kleizaitė - Kerbelienė. Dramos būrelis daro išvykas į artimesnes lietuvių kolonijas, pvz. Worcesterį pasirodė su savo pirmu pastatymu — inscenuotu Vinco Krėvės apysaka "Silkės". Vėliau dramos būrelis paruošė "Rugiapiūtę". To lietuviško bendrabuio studentės ir moksleivės pratinasi prie spaudos darbo, pačios prirašydamos savo periodinį leidinį "Raudondvario Padangė".

• A. Ragelis iš Rochester, N. Y., atsiuntė mūsų redakcijai ilgesnį raštą, kuriuo siūloma susaukti lietuvių ekonominį kongresą, kuris Liet. Bendruomenei surasti papildomus lėšų šaltinius ir nustatytų planą toms lėšoms panaudoti. Siūlo stengtis lėšų telkimą remti komerciniu pagrindu, steigiant platesnio masto lietuvių banką, investavimo bendrovę, kooperatyvą.

• Vytauto Tamulio knyga "Svirplio Muzikanto kelionės" numatoma, bus išleista apie Velykas. Leidžia vaikų laikraštėlis Eglutė, savo dešimtmečio proga. Knyga gausiai iliustruota Aidonos Šimutytes pieštais paveikslais, kurių daugelis bus dviemis spalvomis. Knyga bus įdomi mūsų jaunesniesiems, bet jė su malonumu skaitys ir suaugusieji — gerai suplanuoti nuotykių iš gyvių pasaulio.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Belaukdami Velykų ir pavasariškos nuotaikos, nepamirškite ir savo artimųjų už geležinės uždangos. Pasiųskite ir jiems kokį siuntinėlių, rūškany dienų praskaidrinimui. Siuntinius iš Londono galite užsakyti

D. JURJONO B-VĖS KRAUTUVĖJE
3251 So. Halsted St., Tel. CALumet 5-1064

Yra gauta naujų standartinių medžiagų pavyzdžių. Priimama ir sekmadieniais nuo 11 val. iki 3 v. p. p.

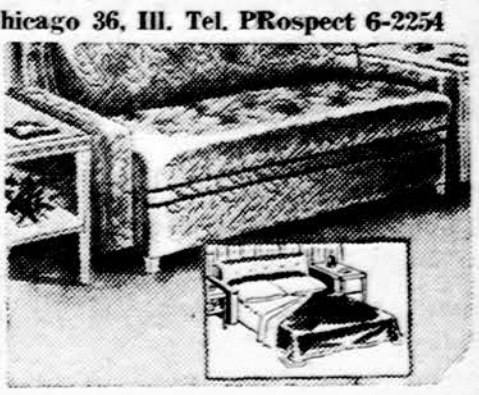
MODERNŲ BALDŲ KRAUTUVĖ. STANLEY'S FURNITURE

7026 So. Western Ave., Chicago 36, Ill. Tel. PROspect 6-2254

Sav. STANLEY TRAVAS, pardav. WM. BAZARAS

Prašome išitikinti: čia pirkite pigiau, negu kur nors kitur.

BALDAI ir KILIMAI geriausių firmų už nebrangias kainas. Čia rasite salono, miegamio ir valgomio baldus dideliame pasirinkime. Kasdien atidaryta iki 5:30 v. vak., pirmadienį, ketvirtį ir penktadienį iki 5:30 val. vak.

TAI SPARČIAI AUGA!!!

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Keznanuska, Pres.

Laiškai iš Capri salos

Mieloji Andromacha

Pasiosotinės amžinai alkstamą savo sielą. Romos menų grožiu, išvykau į Neapolį. Nors sakoma "Pažvelk į Neapolį ir gali jau mirti", bet aš tokio jausmo nepatiriau. Gal todėl, kad mane čia pasitiko Santa Lucia daina, sklindanti iš laivelio Neapolio įlankoje, o gal ir todėl, kad aš šį miestą antrą kartą savo gyvenime aplankiau: kadaise iš čia išplaukiau ieškoti nuotykių į saulėčiausią pasaulį kraštą Australiją.

Vezuvijaus užpiltame mieste

Eidamas krantinę, nejuokiomis ir aš pradėjau niūniuoti Santa Lucia melodiją, sklindančią iš jūros. Bematant man ėmė priartėti krantinėje dykinėjantieji italai. Tačiau labiau už šią dainą mane domino atkastasis Pompėjos miestas Vezuvijaus papėdėje. Todėl pirmiausia ten ir nuskubėjau.

Pompėja prieš devyniolika šimtmečių buvo netikėtai išsi-
veržusio Vezuvijaus užversta pelenų ir lavos sluoksniu, siekiančiu šešiasdešimt pėdų storio. Dabar du trečdaliai miesto jau atkasta. Nuostabiai gerai viskas išsilaikė: ir amfiteatras, ir forumas, ir šventovės, ir mokyklės, ir statulos, ir gatvės su namais, ir suakmenėję žmonės, ir net sienose išpiešti spalvoti paveikslai ir mozaikos. Visa tai byloja apie anų laikų rafinuotą romėnų kultūrą ir ištaigingą turtuolių gyvenimą. Vaizdas įspūdingas. Panašiai kaip ir Pompėja, buvo užverstas ir kiti du miestai: tai Herkulanas ir Stabija, kurie iki šiandien dar laukia atkasimo.

Capri saloj

Grįžęs iš Pompėjos į Neapolį, tuojau su būriu kitų turistų išplaukiau į Capri salą, kuri yra priešais Neapo'io įlanką, už aštuoniolikos mylių nuo kranto. Capri uoste mane pasitiko visokių užsiėmimų italai: vieni siūlėsi karietomis užvežti mane ant pačių kalnų, kur yra Capri ir Anacapri miesteliai su gražiausiomis vilomis, kiti siūlė geriausius valgius savo vilose, o dar kiti — visokių suvenyrus. Visi jie norėjo kuo nors pasiūlyti iš turistų, kurių čia niekad netrūksta: dešimt tūkstančių šios salos italų pragyvena iš nuolat didėjančio turistų antplūdžio.

Namai visur balti, lėkštais stogais, ant kurių krinta švelnūs saulės spinduliai iš giedro Viduržemio jūros dangaus. Daugelis vilų pasakiškai dailios. Viena iš pačių gražiausių Tiberijaus vila.

Čia turi savo vilą ir buvusi anglų aktorė Grace Fields. Kartą ji pasisaukė sutaisyti sugedusiam savo radijo aparatui techniką lenką. Už sutaisymą ji sumokėjo meile: ji pasiėmė jį sau už vyrą.

Kur gyvena dail. Mackevičius

Capri saloje apie dvidešimt metų gyvena lietuvis dailininkas Mackevičius (jau miręs). Ką tik jis nupiešdavo, tad beregint turistai nupirkdavo, nes jiems patikdavo šviesus ir links mas spalvų derinys (kaip jis kartą man pasipasakojo). Senatvėje šį dailininką ištiko didelė tragedija: vargšas apako.

Gražioji lietuvių dailininko sirdis

Saloje gyvena tada ir vienas garsus lenkų dailininkas — Mackevičiaus draugas. Jis turėjęs bet kokiam grožiui imlų ir atvirą širdį. Ir kai į salą atvažiavusi jauna ir graži lietuvių diplomato žmona, jis bematant ją įsimylėjęs ir pasidaręs nuolatiniu jos palydovu. O ji tuo buvusi patenkinta ir lakis

čiusi po salą kaip stirna. Būdamas žymiai už ją vyresnis, jis nepajėgęs stirmišku žingsniu paskui ją lakstyti. Ir taip kartą vydamasis ją stačiais laiptais, vedančiais nuo Mėlynosios grotos į Anacapri kalną, gavęs širdies ataką ir žuvęs dėl meilės gražiajai lietuvei.

San Michele vila

Anacapri miestely yra ypatingas Jupiterio ir San Michele vilos. Kas skaitė Axel Munthe's garsiąją knygą San Michele, tas gerai žino, kaip autorius ją pasistatė ant buvusios imperatoriaus Tiberijaus rezidencijos griuvėsių. Šios knygos gausūs vertimai (jų tarpe ir lietuvių) galima pamatyti muzėjiname šios vilos kambaryje. Pats autorius Axel Munthe baigė savo dienas švedijos karaliaus rūmuose, iš kur gvytojai neleido jam niekur išvykti. O jis vis labiau ilgėjosi Capri salos saulės ir ten esančios savo San Michele vilos. Jis buvo net slaptai nusipirkęs bilietą lėktuvu skristi į salą ir laukė progos pasprukti iš karališko prieglobščio. Deja, mirtis nebeleido jam įvykdyti savo sumanymo. Jis paliko nebaigtą rašyti knygą "Senatvės tragedija".

Mėlynoji grot

Didelį įspūdį turistui palieka Mėlynoji Capri grot, į kurią įplaukiama tik atsigulus laively, nes anga į ją peržema. Niekas, atvažiavęs į salą, nepraleidžia progos aplankyti šią grotą su nepaprasto mėlynumo vandeniu kalno apačioje. Už grotos apžiūrėjimą reikia sumokėti pusketvirto šimto lyrų.

Sorento miestelis

Plaukiant iš salos atgal į Neapolį, dešinėje matyti Sorento miestelis. Jei tu, brangioji Andromacha, būtum čia drauge su manimi laivo deny, aš prašyčiau tave padainuoti man Sugrįžk į Sorentą, nes tu šią dainą moki žaviai dainuoti. Tada gal nebūtų man taip gaila palikti romantiškąją Capri salą su San Michele vila, su Medūzos galva, su sirenų arka, su Mėlynią grotą ir dailininko Mackevičiaus išvaikšiotais takeliais.

Sudiev, brangioji Andromacha. Tu irgi turėsi kada nors pamatyti Capri salą, nes kitaip tavo gyvenimas šioje žemėje nebus pilnas.

Tavo Juozas Tūnins

P. S. Prieš įmesdamas šį laišką į pašto dėžutę (aš tyčia nešiojau su savimi) aplankiau dar šiuos Italijos miestus: Bologniją su viduramžine architektūra ir poeto Carducci paminklų; Asyžį — šv. Pranciškaus gimtąjį miestą Apeninų kalnuose; San Marino — mažiausią pasaulio respubliką; Bolzaną — Dolomitų kalnų miestą, kuriame vartojamos vokiečių ir italų kalbos; Paduvą su šv. Antano septynių kupolų bazilika ir garsioju trylikto amžiaus universitetu, kurį kadaise baigė Dante, Petrarka ir Tasso; Peruggiją — umbrų ir etruskų miestą — su gotine katedra ir italų universitetu už sieniečiams; Raveną su bizantine bažnyčių architektūra (ar prisimeni, Andromacha, Dantės paveikslą Ravenos moterys?); Rimini miestą su 13—14 a. bažnyčiomis ir pilimis, iškilančiomis ant Adrijos jūros kranto; Siensą su Italijos globėjos Katerinos bažnyčia ir jos išvaikšiotomis gatvėmis ir pagaliau nustabiąją Veneciją su šv. Morkaus aikšte, Dožų rūmais, Morkaus bazilika, jaukais būriais balandžių ir Atodūsių tiltu.

Tavo J. T.

Daktarai Honas ir Ruth Graham, vyrai ir žmona, Roswell Instituto laboratorijoje tirta, kas geriau yra smegenų vėžio gydymui: operacija ar švitišinimas spinduliais.

Ispanų novelistas Zunzunegui

KAZ. PATALAVIČIUS, Madridas

Garsusis ispanų novelistas Juan Antonio Zunzunegui savo kūrybai pasižymėjęs ne tik nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro, bet, ir neapsirikiu, nuo jaunų dienų iki dabarties žilos senatvės.

Zunzunegui yra vienas iš ne daugelio griežtų ispanų novelės technikų. Šį ispanų novelės genijų galima statyti šalia pačių garsiųjų beletistikos meistrų, kaip pvz. Zola, Balzac, ir Balzac. Zunzunegui rašytojinių krizių nepažįsta; jis lankstus, aiškus, grynus, naturalus. Jis net ir fizine savo išvaizda — yra tikras Ispanijos šiaurės gyventojas, "vasco" prototipas: aukšto, stipraus ir sudėtingo ūgio, žilais pagariais plaukais. Atsikėlęs anksti rytą, užsidėjęs savo senokus akinius, prisipūpavęs rašomąją plunksną rašalo, ir susiradęs keletą paprastų baltų popierio lapų — nedelsdamas sėdasi prie darbo stalo ir, pakol nenutirpsta nuo darbo ranka, nesijudina iš vietos! Asmeniškai neseniai jį užtikau prie jo rašomojo stalo ir pasiteiravau apie jo kūrybos darbą:

— Mano darbo kambario ramybė — man didžiausias turtas. Kartais vienąs pajuntu, kad iš mano akių išsiriti viena kita jausmo asarėlė, ar mane nubučiuoja mano mintinio pasaulio šypseną, ar pagaliau sujudą kiek nervingiau viena, ar antra mano ranka — lyg pasitumdama pirmyn ar atgal, kai-

rėn ar dešinėn mano rašomojo veikalą — novelę — išsvajotus personažus. Ah, personažai! Vieni man kutena ranką, kiti man lauzo saldžiai plunksną, trečius lyg regiu šokant, dainuojant, juokaujant, o karta net ir gailiai verkiant. Jie taip ir žaidžia visą dieną su manim.

— Kokias temas dažniausiai pasirenkate savo novelėms?

— Novelė, — kaip žinote, — yra trumpas epinis pasakojimas, bet aš labai dažnai persimetu į jaudinamąsi; nejuokiamis sudramtinu savo veikėjus, stengiuosi padaryti juos gyvais, rūsiais, karštais, beveik dramatiniais. Tačiau, erdna novelė — man kasdieninė duona. Be to — mano veikaluose yra labai ryški ir gili mano gimtojo krašto — Bilbao miesto — aplinka. Šimtai mano sukurtų novelių toms prisimena gražiąją vaskų sostinę Bilbao miestą, jo aplinką, gyvenimą būdingus vaskų tipo žmones, jų vargus ir džiaugsmus, jų darbą, papročius ir t. t.

— Kieno kūrybai būtų jūsiškė artimesnė?

— Skaitydami mano raštus būsite pastebėję, jog jie yra savotiški, sakyčiau, originalūs iki aukščiausio laipsnio. Jų būdingumas kartais yra net vaikiškas, optimistiškas, kai kam gal juokingas. Mano mokytojas ir pavyzdys yra Pio Baroja, — baigė novelistas Juan A. Zunzunegui.

● Jaunos dailininkės paroda. New Haven gyvenanti ir Yale Universitete studijuojanti dailė N. Zidonytė atvežė savo kūrinius parodai į Bostoną. Paroda įvyks bal. 3—17 d. Henry Meno Galerijoje 1247 Commonwealth Ave, Boston, Mass.

● O. Ivaškienės tautinių šokių grupė Bostone yra pakviesta birželio mėnesį dalyvauti tautų festivalyje Washington, D. C.

● Inž. dr. J. Vėbra gyvena New Haven, Conn., ir ten dirba kaip chemikas vienoje tyrimų laboratorijoje. Kovo vidury buvo atvykęs į Bostoną.

● Arch. Vytautas Kvedaras ir arch. Algimantas Banelis, abu baigę Ontario Universitetą, yra įregistruoti oficialiuose Kanados Architektūros Instituto sąrašuose.

● Kazimieras Karuza, gyvena Los Angeles, rašo atsiminimus apie savo 1933 m. mirusį brolių poetą Petrą Karuzą.

● Leonardas Andriekus, vienas iš "Aidų" redaktorių, paruošė spaudai naują poezijos knygą. Ją iliustruoja dail. Telesforas Valius.

● E. Greičius, Londone baigęs meno studijas politechnikume, savo litografijos ir tapybos specialybių diplomą.

● Studentė Irutė Baranaukaitė, Veneculos lietuvių, įstojo į vienuolyną.

● Dr. J. Venekus, S. J., vykdamas į Pietų Ameriką, vasario mėn. pasiekęs Veneculą čia aplankė eilę lietuvių kolonijų.

Pragręš žemės pluta

Scripps Okeanografijos Instituto ruošiasi pagręžti žemės pluta, kad galėtų iširti žemės gelmes. Tam tikimasi gauti \$15,000,000. Planuojama gręžti mūrą daryti arba Atlante į šiaurę nuo Portorikos, ar Meksikoje, netoli Guadalupės salos. Scripps instituto direktorius dr. Roger Revelle labiau linkęs prie Guadalupės. Mokslininkai spėja, kad žemės gelmėse yra nikelio — geležies mišinys. Žemės pluta esanti apie 20 mylių storio. Okeanuose esą ir plono plutos sluoksnio, net tik trejeto mylių. Jau yra išdirbti būdai daryti sėkmingus gilius gręžimus okeanuose.

SVEIKATA,

o kartais ir gyvybė, priklauso nuo to, kaip tiksliai bus išpildyti receptas. Turėdami ilgametį patirtį, mes išpildome receptus tiksliai, kaip jie yra daktaro nurodyti.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums pritaistytą receptą ir įsitikinti, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

ISPILDOME IŠ LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINE

CHARLES DARGIS, Reg. Farmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEemlock 4-6050

Tarptautinis seminaras

Havajų Universitetas, kur dės to ir drauge gilina savo studijas lietuvių Br. Jameikienė, išvyko Afrikos — Azijos studentų tarptautinis seminaras, kuriame dalyvavo vadovaujantieji studentai iš 29 tautų. Jų studijoms buvo skirta 4 savaitės o paskiau — kelionė į JAV. Tarp seminaro dalyvių — Laos princas Champassak, taipgi įtakingų studentų iš Malajų, Indonezijos ir kt.

Jei batai permaži...

Išrastas chemikalas, kuris padeda ištempti odą, jeigu batai yra permaži. Tuo chemikalu oda išpurkčiama iš vidaus ir iš lauko. Chemikalo vardas — Magis Shoe Stretch. Jį gamina Crocker Industries, Ind. Chicagoje.

Mašina, skaitanti rankraštį

Bell Telefonų Bendrovėje bandomas naujas išradimas, kuris automatiškai skaito rankos raštą.

California Beauty Salon
2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271
SPECIALIAI
Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blonding, švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai.
Antradienį, trečiadienį ir šeštadienį iki 5 val. vakaro Ketvirtį ir penktą iki 9 val. vakaro. Pirmadieniais uždaryta.
BARBARA ROGO, Savin.

BROLIŲ ŠARKŲ Restoranas
G. ir J. Šarkos
6301 West 63rd Street
Tel. Ludlow 6-3636
Chicago 29
Greitu laiku jau veiks ir naujai pristatyta erdvi ir moderniškai įrengta dalis. Kviečiame pas mus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Siųskite Dovanas Velykoms
Geriausiam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu Maskvoje.
NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIUI PASTATYTI
Prašykite naujo katalogo.
Didžiausias pasirinkimas geros rūšies prekių.
TELEFONUOKITE:
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago 4, Ill.
Phone: WA 2-9354

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalingi agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

SIUNČIAME Į LIETUVĄ
Akordeonus, siuvas masinas, vaistus, maistą, medžiagas ir Jūsų atneštus siuntinius. Didelis pasirinkimas prekių žemiausiomis kainomis.
Pavyzdžiui: 100% vilnos medžiaga paltui 3 jardai, ar siutui 3½ jrd., rayon 2 sukelėms 8 jardai, vyriškas ar moteriškas vilnonis megstinis ir 5 rayon skarelės \$49.99
Užsakiusiems dvigubą kiekį už \$99.98 pridėsime "Universal" deimantinį riežtuką ir "Zolingen" plaukams kirpti mašinėlę.
PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th St. CRawford 7-2126

NAUJAI ATIDARYTA MODERNIŠKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
MARQUETTE FURNITURE CO.
Antanas Peškys ir E. V. Zukauskas, savininkai
6222 South Western Ave. (prie 63-čios)
Chicago 36, Ill. Telef. PProspect 8-8526
Baldai: VALGOMIESIEMS, MIEGAMIESIEMS, SALONAMS, LEMPOS, MATRACAI, SOFOS, FOTELIAI, STALAIKAI, MIEGAMOS SOFOS, VESINTUVAI, VOKIŠKI RADIO APARATAI SU PATEFONU IR BE IR KT.
Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Pirm. ir Ketv. nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Ir sekmadienį nuo 2 val. p. iki 6 v. vak.

"Paskutinytis teisingųjų"

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

1959 metų didžiąją Prancūzų literatūrinę brolių Goncourt premiją pripažino Andriui Schwartz-Bartui už jo romaną "Le dernier des justes" (Paskutinytis teisingųjų). Dar prieš pripažįstant tą premiją, ši knyga buvo sukėlus daug triukšmą, kuriame buvo daug susižavėjimo balsų, susipynusių su priekaištais: esą Schwartz-Bart esąs plagiatorius, esą, tai esąs tikrai nuostabus jaunas (turis 31 metus) žmogus, dirbantis kaip darbininkas fabrike, laisvalaikiais daug skaitys, mokės, eksternu išlaikęs brandos atestatą egzaminus, užsirašęs studijuoti Sorbonoje ir kantriai, su užsispyrimu, net ketverius metus rašęs savo pirmą knygą! Greta to, dalis spaudos primygtinai teigė, kad šiais metais Goncourt premijos Jury neturės jokių sunkumų padaryti sprendimą, nes Schwartz-Barto romanas tėsanti vienintelė knyga verta gauti tą premiją, nes, esą, tai geriausiai natūralus faktas didelio susidomėjimo, koks kilo, kai tik toji knyga pasirodė knygynuose. Tuo tarpu kita spaudos dalis teigė, kad Schwartz Bartas esąs plagiatorius, rašė, neturįs jokių rašytojo gabumų; esą, toji knyga neturinti jokios literatūrinės vertės josios forma nevykusi, joje mūsų laikų įvykiai nušviesti tendencingai ir neteisingai.

Susidomėjimas

Savaime suprantama, kad susidomėjimas ta knyga dar labiau padidėjo, kai ji buvo Jury pripažinta verta brolių Goncourt didiosios literatūrinės premijos. Tikrai, perskačius tą knygą, pirmą kartą kai tik ji pasirodė ir dabar, praslinkus į didelės premijos pripažinimo įkarščių, sunku pasakyti, kas yra teisūs: ar tie, kurie Schwartz-Bartą kelia į padanges, ar tie, kurie jį puola bei smerkia? Atrodo, jog kiekvienas skaitytojas, o ypač skaitytojas emigrantas, netekęs savo tėvynės dėl priešų invazijos ir matęs paskutiniojo karo baisybes, paskaitęs "Le dernier des justes" tikrai bus apimtas priešingų jausmų, kur, greta pritarimo ar net susižavėjimo, kils nusivylimas ir noras protestuoti!

Originali knyga

Schwartzo-Barto veikalas tikrai yra knyga labai originali. Tai veikalas rašytas žmogaus, kurį persekioja ir elegia tikras apsidėmas. Patrauktieji knygos originalumo Schwartz-Bartą girs, tuo tarpu kiti, kuriuos pykins tos knygos suformulavimai, tendencija, protestuos, šiausiai. Abejingų vargiai ar atsisiras.

Kur glūdi "Paskutinytis teisingųjų" veikalo originalumas? Visų pirma toje knygoje Schwartz-Bartas surišo senas žydų pasaulio legendas, pašibždomis perdavinėtas iš kartų į kartas, su realiais, labiausiai konkrečiais mūsų laikų įvykiais. Pagal gyvą žydų tradiciją, kiekviena žydų tautos karta turinti 36 teisingųjų, vadinamus "lamedvafus", kurie šiaip nieku nesiskiria nuo kitų mirtingųjų ir dažnai net patys nežino apie tai, kad jie tapo parinkti pasiųsti į kentėti už kitus. Lamedvafų gyvenime nėra jokių stebuklų, bet jie savo prisirišimu prie talmudo, įstatymų, tradicijų bei religinių nuostatų neša vargstantiems ir kenčiantiems paguodą, šviečia jiems pavyzdžiu.

Veikalo didvyris

Senos legendos teigia, kad lamedvafai amžių bėgy kyla išimtinai Levy gentyje. Schwartz-Bartas, aprašęs gyvenimą ir

tragišką mirtis daugelio tų "teisingųjų" žuvusių pogromuose, pradėdant XIII šimtmečiu, pereina prie mūsų laikų. Keistu pavadinimu lenkų miestely Zemmyock gyvenusi Levi genties šeima po pogromo, autoriaus žodžiais, suorganizuoto kazoku, persikelia į Vokietiją. Ten miestely, kuris vadinasi Stillestadt, į pasaulį ateina svarbiausias tos knygos veikėjas Ernie Levy. Jam bręstant ir augant, Vokietijoje auga ir stiprėja nacizmas nešantis žydams persekiojimus ir sunaikinimą.

Ernie Levy nepatirs laimės gyvenime. Nuo pat mažens jis yra persekiojamas mokykloje draugų bei mokytojų, bando nusizudyti ir tik stebuklingai išsigelbsti nuo mirties. Po to, drauge su šeima, pabėga į Prancūziją, kur karui prasidėjus savanorių įstoja į kariuomenę. Vokietiečių okupacijos metu, kaip ir kiti jo tautiečiai gyvena Paryžiaus ghetto, taip pat niekinamas, pažeminamas, su gėlo- nos žvaigždės lona, prisiūtu prie krūtinės. Ten Ernie Levy; paskutinytis iš lamedvafų pergyvena trumpą ir iliuzorinį laimės laikotarpį, įsimylėdamas į jauną žydaitę Goldą. Tačiau kai tą Goldą naciai suareštavo ir išgabenę į koncentracijos stovyklą, Ernie Levy išprovokuoja SS-manus ir priveda prie to, kad ir ji patalpina toje pat stovykloje. Toje stovykloje, pagaliau Ernie drauge su Golda žūsta dujų kameroje.

Ernie Levy asmenyje, sena žydų legenda apie teisinguosius susiriša su mūsų laikų gyvū barbarizmu bei nužmoginimu.

Neabejotina, kad nacizmas davė Schwartz-Bartui pagrindą konkretizuoti legendą, įrodyti josios tikrumą ir pabrėžti visus požymius skausmų, kuriems esanti žydų tauta nusmerktą. Bet, juk pasaulis nėra vien nacių apgyventas. Tuo tarpu Schwartz-Barto knygos pagrindinę mintį sudaro žydų skausmų, tariamas, nuolatinis tęstinumas. "Le dernier des justes" veikale nėra nė vieno nuo-

GUZAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63rd STREET
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS
Paruošia gėles iš savo šildadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilimėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

John W. Pachankis-Patch,
Vice-President,
C. Vitkanskas-Vitkus,
District Manager
GRAZIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Atdara kasdien ir sekmd.
nuo 9 val. ryto iki 5 popiet.

DIDŽIAUSIAI IR MODERNISIAUSIAI PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Avenue,
Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavo pavyzdžių.
Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak.

taikingo, linksmo puslapio. Ernie Levy bei Goldos meilė esanti meilė žmonių, pasmerktų mirti ir žinančių, jog kiekvieno momentu jie gali žūti.

Krikščionys ir žydai

Dar ir su tuo knygos teigimu ga'ima būtų sutikti ir visą beviltiškumą apibendrinti, bet čia kaip tik prieiname prie esminio tos knygos bruožo: Schwartz-Bartas nuo pat pirmutinės iki paskutinės savo knygos eilutės, įkyriai ir aistringai stengiasi skaitytoją įtikinti, jog santykiai tarp krikščionių pasaulio ir žydų pasaulio apsiriboja neapykanta bei piktu iš krikščionių pusės ir pakankumu bei gerumu iš žydų pusės, apsiriboja persekiojimu, mušimu bei žudymu nekaltų ir beginklių izraelitų. Schwartz-Barto veikale skiriamoji riba yra ryški. Vienoje josios pusėje bukapročiai sadiškai gyvenantieji neapvokantai bei noru daryti skausmus, kitos "barjeros" pusėje didvyriai, pilni švelnumo, gerumo, pasišventimo, pakankumo, be dėmės bei nuodėmės. Tokiu būdu visas pasaulis padalintas į juodusius bei baltuosius. Tame pasaulyje nenaliekta vietos jokiams atsra'viamams.

Žydų tautos tragedija nacių valdytose žemėse buvo baisi. Tačiau Schwartz-Barto veikalo juodos spalvos juodina visą krikščioniškąjį pasaulį. Visai neįtikėtinas teiginys net ir turintis Vokietiją liečiantis, kur tvirtinama, jog ten nebuvo dienos, kada mokiniai vokiečiai nebūtų puolę mušti savo draugų žydų. Taip pat primetimas prancūzams, jog jie buvo visai abejingi žydų varžams, visai neatitinka tikrovės. Pas Schwartz-Bartą vien tik senas, surūgęs, pirmojo Pasaulinio karo invalidas — paliejęs vokiečių mokytojas, gyvenantis vienšiai — bailiai bando ginti žydus. Pas Schwartz-Bartą krikščioniški krikščionių jausmai "sutirpo" iki to pusiausvairėjusio mokytojo. Tame veikale nenorima prisiminti net ir tų faktų, kuriuos pateikė Ph. Friedman knygoje "Savo brolių sergėtojai", irgi žydo parašyta, kur tik daug faktų randame apie krikščionių krikščioniškumą.

Elektrinis žuvų skutikas

Išrastas didelis palengvinimas šeiminiškėms — elektrinis žuvų skutikas. Jį įjungiami į srovę ir lengvai nuvalo žuvį. Tą įtaisą gamina Dremel Manufacturing bendrovė Racine, Wisc.

Garsiosios Mayo klinikos

Kasmet apie 15,000 Illinois valstybės gyventojų vyksta į Rochesterį, Minn., kad tenai būtų iširta jų sveikata, nustatyta diagnozė. Taipgi iš visų kitų šio krašto valstybių apie 145,000 žmonių suplaukia į tas pa-saulinio garso Mayo klinikas, išskodami sveikatos.

Per metus atvoksta 160,000 lignonų

Tas nepaprasto garso medicinos centras buvo sukurtas Mayo brolių. Vienas jų, dr. Charles H. Mayo, 72 m. amžiaus, prieš 20 m. mirė apopleksija Chicago's Mercy lignoninėje, o kitas dr. W. Mayo — nuo vidaus ligos ir dėl susigrauzimo mirus broliui, pasimirė mėnesiu vėliau. Abudu jie buvo sėkmingi medikai. Būdami dar tik 20 su keleriais metais amžiaus, jie kasdien padarydavo po 20—40 operacijų ir turėjo tokias pajamas, kad patys stebėjosi. Jie pradėjo savo lėšomis Rochesterį kurti parkus, rekreacijos vietas, muzikos ir meno reikalams skirtas patalpas. Pagalau savo medicinišką kliniką pavertė bendrove. savo visas pajamas, kas likdavo nuo jų pragyvenimo, skirdavo Mayo Fondui, turėjusiam remti švietimą ir tyrimus. Kai jie 1939 metais mirė, klinika jau turėjo 98,000 pacientų per metus, gi 1958 metais pacientų įsiregistravo net 160,000.

3,200 lovų lignoninėje

Miestas yra paruoštas tokiam liguistų žmonių antplūdžiui. Aerodromuose yra vežiojamos kėdės, viešbučiuose — kriukiai, galeistingsios seserys. Iš viso mieste yra apie 200 namų, kur nuomoja kambarius ir lignoninių yra iš viso su 3,200 lovų. Garsia yra šv. Marijos lignoninė, laikoma seselių. Lignoninės yra sujungtos požeminiais tuneliais su Mayo klinikomis, kad lignonai būtų galima vežiojamoje love-lėje nutempti į pat kliniką, nebijant, kad užpūstų vėjas ar lietaus užlytų. Rochester, Minn., mieste tėra apie 35,000 gyventojų, o su lignonimis ir jų paly-

Miestas, gyvenas... iš ligų

Mayo klinikos, 1914 m. pastatytos — penkių aukštų rūmai — greit pasidarė permaži. 1928 metais dar pastatytas kitas, ir dar vienas skersai gatvės 10 aukštų pilko marmuro ir aliuminijaus pastatas. Siuose visuose rūmuose tuo pačiu metu būna po kokius 2,500 asmenų, atvykusių čia 3—5 dienų ištyrimams. Čia daroma 48 rūšių kraujo tyrimai, 15 rūšių šlapimo tyrimai, 27 įvairūs išegzaminavimai ir 37 įvairūs rentgeno ištyrimai. Tuos rūmus aptarnauja daugiau kaip 2,700 žmonių, jų tarpe 900 gydytojų. Apie tas klinikas yra išaugę ir visos miestai. Liga yra didžiausias to miesto pragyvenimo šaltinis, nors ne tai seniai ten perkėlė savo fabrikus International Business bendrovė ir tuo būdu atsirado pramonės įmonės.

Milijonas dolerių mokesčių

Mayo klinikos per metus užmoka milijoną dolerių mokesčių nuo nuosavybės, ir tai sudaro penktadalį viso miesto biudžeto. Mayo klinikų nuosavybės, vertinamos \$30,000,000, visos išmokėtos, be jokių skolų. Klinikose tebėra jų įkūrėjo dr. Will Mayo kabinetas, kuriame ant stalo tebėstovi jo pamėgtas šūkis:

— Jei kas gal' pasakyti už kitus geresnį pamokslą, parašyti geresnę knygą, padaryti geresnius spastus už kaimyną, nors jisai savo namus pastatytų pačiame miške, vistiek žmonės išmins kelią prie jo durų.

Mayo brolių pasisekimas kaip tik ir liudija to posakio teisingumą — jie įstengė geriau už kitus surasti ligas, nustatyti diagnozė. Tas laikoma ir dabar didelėje aukštumoje. I Mayo klinikos gydytojų štabą tepriimami tik gabūs, garsūs daktarai. Iš kitos pusės — klinika nėra per daug brangi. Pacientai moka pagal savo išgales, ir kli-

nika turi būdų patikrinti jų finansinį pajėgumą.

Geriausios medicinos tyrimai

Čia sutelkta ne tik gambiausieji gydytojai, bet ir sudarytos sąlygos tyrimams ir viskas parengta geriausiame medicinos patarnavimui.

Tame mieste, šalia didingų kliniškų ir milžiniškų lignoninių, yra ir medicinos muzėjus. Mažesnių viešbučių, net ir arti centro, kainos labai neaukštos. Nuostabu, kaip tas miestas išaugo. Pirmoji sodyba ten atsirado 1854 m. Už poros metų ten tebuvo 50 gyventojų. Išsteigus gi tenai Mayo brolių kliniks, Rochesteris pasidarė vienu iš labiausiai augančių JAV miestų.

Rochesterin sveikatos patikrinti kasmet nuvyksta ir eilė lietuvų. Miestas per keletą valandų pasiekiamas automobiliu iš Chicago. Ten taipgi gyvena vienas, kitas Draugo skaitytojas.

— J. Pr.

57,000 studentų iš užsienio

Pagal Tarptautinio Švietimo Instituto New Yorke davinius, per paskutinius akademinius metus, t. y. nuo 1958 m. rugsėjo mėnesio ligi 1959 m. birželio mėnesio daugiau kaip 57,000 studentų iš kitų kraštų studijavo Amerikos kolegijose, universitetuose ir profesinėse mokyklose.

Šis skaičius rodo 10% padidėjimą, palyginus su prieš paskutiniaisiais akademisiais metais. Dauguma buvo studentai, gausi didelis skaičius (apie 8,000) internų ir rezidentų lignoninėse ir beveik 2,000 lektorių ar mokslininkų, kurie gavo paskyrimus Amerikos fakultetuose.

Studentai, atvykę iš daugiau kaip 130 įvairiausių kraštų, reprezentavo kiekvieną didesnę geografinę ir politinę sritį. Kaip ir anksčiau praėjusiais metais, daugiausia studentų atvykusių iš Tolimųjų Rytų ir Lotynų Amerikos, negu iš kitų kraštų, atmosferos sluoksnius.

o Kanada pasiuntė daugiausia studentų.

Inžinerija vis dar yra labiausiai mėgiamas studijų kursas tarp studentų, o humanitariniai moks'ai stovi antroje vietoje. Mokslo laipsnius įsigijusių tarpe pirmąją fiziniai ir gamtos mokslai kartu su socialiniais mokslais.

Vyrai ir moterys

Dr. Kenneth M. Colby knygoje "A Sceptical Psychoanalyst" praveda tokią parąelę: vyrai eidami kojas daugiau lenkia iš kelio, o moterys — iš klubo; vyrai degtuką degdami braukia į save, moters — nuo savęs; vyrai stengiasi rengtis kaip kiti, moterys — skirtingiau kaip kitos; vyrai į savo nagus žiūri palenkiami juos delno pusėn, moterys gi ištiesdamos pirštus iš priešingos pusės; vyrai bara žmonas už tai, ką jos daro; žmonos gi bara vyrus dėl tų dalykų, kurių jie nedaro.

Moderniosios tapybos istorija

Herbert Read davė naują moderniojo meno istoriją: "A Concise History of Modern Painting". Iliustruotas veikalas 376 pusl., kainą \$7.50, išleido Fr. A. Praeger, New York. Autorius moderniojo meno iniciatoriais laiko Cezanne ir Matisse, tačiau daugiausiai moderniojo meno išvystymui davė Picasso, Kandinsky ir Klee. Dar du vadovaujantieji moderniojo meno pradininkai — Mondrian ir Pollock.

Saulės karštis

Saulės atmosferos karštis gali siekti net 190,000,000 laipsnių Fahrenheito, taigi net 10 kartų daugiau, kaip iki šiol buvo manoma. Apie tai sprendžia raketos yra pagavusios lekiančius iš saulės didžiųjų audrų vadinamus X spindulius, kurie pasiekia net žemės aukštusios atmosferos sluoksnius.

Petkus

TEVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 S. WESTERN AVE., Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
KOPLYCIOS VISOSE Miesto DALYSE

Ambulansų patarna-
vimas diena ir naktį.
Mes turime koplyčias
visose Chicago ir
Roselando dalyse ir
Reikale šaukite mus.
tuojau patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS

4948 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-9657

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-9600 REpublic 7-8601

J. F. E. DEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Akademines Prošvaistės

Redaguoja JČRA GAILIUSYŲ ir SKIRMUNTAS RADVILA

Redakcijos adresas: S. RADVILA, 4239 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.

APIE MOKSLĄ IR PASAULĘŽIURĄ

Gerbiamoji "Akademinės Prošvaistės" Redakcija,

Jūsų skiltyje, š. m. sausio 30 d., tilpo Andriaus Pykalio straipsnis, kritiškai žvelgiantis į mano rašinį apie mokslą ir pasaulėžiūrą. Kadangi Andrius Pykalis retkarčiais ir galbūt netyčia man priskiria teigimus, kurie ir man atrodo absurdiški, leiskite trumpai atitaisyti centrinį nesupratimą.

Man atrodo, jog dažnai skirtumas tarp, iš vienos pusės, žmogaus noro, kad pasaulis būtų susiklostęs taip, o ne kitaip, ir, iš kitos pusės, pačių faktų. Norėdamas, kad pasaulis toks būtų, žmogus sako, kad pasaulis toks yra. Mokslas prasižada ten, kur žmogus neapstatina savuoju iš anksto sudarytu pasaulėvaizdžiu ir pradeda stebėti, kaip daiktai iš tikro yra. Vadinasi, iš subjektyvumo mėginama lauztis link objektyvumo.

Šitokiame apibūdinime Andrius Pykalis mato mano pagrindinę klaidą ir būtent todėl, kad aš išvedęs "objektyvumo" — subjektyvumo dichotomiją (išsiskyrimą), lyg tarp jų būtų praraja. Iš tiesų, aš labai kliaučiau, jei tokią išvadą daryčiau. Būtų absurdiška sakyti, kad, štai, pakanka tik prisiminti mokslinį metodą ir jau tuoj pasisavinsime absoliučią tiesą, vadinasi, perskysime per prarają iš absoliutaus subjektyvumo į absoliutų objektyvumą, kur mums negrės jokia klaida. Ir savo rašinį sakiau, kad mokslo "kelias link tiesos yra sunkus; galima sakyti, kad jis yra tolydus ir begalinis", o vėliau pabrėžiau, kad objektyvumas turi būti suprastas ne statiška, bet dinamiškai, kaip buvimas "pakeičiui".

Kiekvieną žmogų gaubia tam tikras ir neišvengiamas subjektyvumas. Visvien šioje žmogaus padėtyje galima skirti dvi poliarines laikysenas. Vieni užsidarys savo subjektyvume, pasilikęs prie savo iš anksto susidarytos nuomonės, nusikreips nuo faktų ir juos net falsifikuos. Šitokia laikysena yra būdinga pavyzdžiui, praėjusiesiems nacizmui ir dabarties komunistui. Kiti gi savo akis atkreips į faktus ir jų šviesioje modifikuos teiginius; vadinasi, jie stengsis būti objektyvūs ir mokslieški.

Kitais žodžiais, sutinkant, kad kiekvieną žmogų gaubia subjektyvumo tinklas, reikia skirti dvi laikysenas: norą subjektyvume pasilikti ir norą iš jo prasilaužti link objektyvumo. Pirmuoju atveju aukščiausiu teiseju bus apriorinis žvilgsnis, ir jam turės nusilenkti faktai. Antruoju atveju aukščiausiu teiseju bus faktai ir jam turės nusilenkti apriorinis žvilgsnis.

Šias dvi laikysenas galima pailiustruoti konkrečiu pavyzdžiu. Du žmonės stovi lygumoj ir žiūri į toli stovintį kalną. Vienas iš jų, vos žvilterėjęs, jau susidaro jo apibūdinimą ir aštriai jo laikosi. Antrasis gi pradeda link kalno eiti, pastebi, kad daug kas yra kitaip, negu atrodė ir todėl atitinkamai keičia savo nuomonę.

Aš pasisakiau už antrąją laikyseną. Kritikuodamas šią poziciją, Andrius Pykalis principu pasisako už pirmąją laikyseną. Man toje išvado visiškai konkretus klausimas. Manydamas, kad

mokslas turi būti pasaulėžiūrinis, Andrius Pykalis turėtų suvokti su, sakysim, sovietine praktika, kur mokslas yra neabejotinai spaudžiamas ideologinius rėmus. Jei jis nesutinka, kaip jis tokį prievartavimą kritikuotų?

Vytautas Doniela

Priedas. Dėkoju "AP" redakcijai už suteiktą progą perskaityti dr. Donielos reakciją į mano kritiką dėl jo filosofinės pozicijos mokslo ir pasaulėžiūros santykio nusakyme. Džiugu, kad tokios reakcijos susilaukta. Tačiau teko ir numinti, nes pirmą, dr. Doniela reagavo tik į vieną mano kritikos aspektą, lyg tuo ir pripažindamas mano kritikos teisingumą; antra, dr. Doniela atsakė tais pačiais žodžiais ir tokia pat pozicija, kurią kritikavau. Todėl šiose keliose pastabose galio tik pakartoti jau pareikštą nuomonę, vienur kitur kiek praplėsdamas ir paaiškindamas.

Jūra N. Gailiusytė.

Notre Dame kolegijos Clevelande studentė, Akad. Prošv. redakc. kolektyvo narė, laimėjusi eilę konkursų, jų tarpe — pirmą premiją Tėv. Žiburių jubilėjiniam konkursui.

Dr. Donielos palyginimas apie kalną ir du jo stebėtojus bei jų sudarytas nuomones apie kalną yra tuo įdomi, jog jis gali būti panaudotas ir mano nuomonei patvirtinti. Matosi, kad dr. Doniela nestudijavo optikos, nes jis nepastebėjo, jog to individo žvilgsnis, kuris artės prie kalno apims mažesnę kalno dalį ir jis matys tik kalno detalę, o ne visą kalną visuose jo santykiuose su gamta. Ir tuomet kyla klausimas, kuris yra teisingesnis, ar tas, kuris žiūri iš tolo ir mato visą kalną, ar tas, kuris iš arti, ir mato tik jo detalę. Kaip tik mano nuomone tas, kuris turi platų kalno vaizdą, pajėgs sudaryti teisingesnę nuomonę. Bet užteks kalbėti apie palyginimus, nes mes kalbame apie svarbias filosofines problemas, kurios neišsprendžiamos vaizdų palyginimais. Šio palyginimo moralas glūdi tame, kad stebėtojo pozicija nustato stebimo objekto apibrėžimą, taip kaip pasaulėžiūrinės prielaidos nustato mokslo sąvoką, tikrovės apibrėžimą.

Man yra sunku suprasti, kaip dr. Doniela gali teigti, kad jis atmets apriori žvilgsnį, kai jis pats savo mokslo surratime tai daro. Savo kritikai nurodžiau, kad mokslas remiasi visą eilę prielaidų, kurios nėra empiriškai ar kitoki būdu patvirtintos, bet apriori priimtos. Todėl išskliau k'ausimą dėl galimumo filosofiskai atskirti mokslą ir pasaulėžiūrą. Kadangi ir mokslo prielaidos yra pasaulėžiūrinės, o pasaulėžiūra yra mokslas, tai mokslas yra pasaulėžiūra.

neatskiriama da'imi. Žinoma, kaip kritikoje pabrėžiau, ne visos pasaulėžiūros yra totalistinės ir todėl pasaulėžiūriniai principai gali būti laisvai sujungti, relatyviai vienas nuo kito nepriklausomi; ir mokslas tuomet turi turėti relatyvią autonomiją, bet niekad negali turėti absoliučios nepriklausomybės. Todėl man nereikia sutikti su komunistine pažiūra, kad mokslas turi tarnauti ideologijai, ir todėl, man nereikia, kaip kad daro dr. Doniela, paneigti mokslo labai visas pasaulėžiūras, kurios nėra totalistinės ir kurioms tiesa nėra jų paneigimas.

Pastebėtinas dr. Donielos dažnai vartojama sąvoka "faktas". Jis priima apriori, jog "faktas" egzistuoja ir jie vieni nustato tiesą. Apgailėtina, kad dr. Doniela neįsivieša apie instrumentą ar metodą, tuo faktų apibrėžimui ar patikrinimui. Kritikoje minėjau, kad dr. Doniela implikuoja mokslinį metodą tokiu užduočiui ir toliau pastebėjau, jog mokslas toli gražu nėra tobulas faktų nustatytas (su kuo ir dr. Doniela sutinka). Kas yra "faktas" prik'auso nuo mokslo sąvokos, nuo prielaidų, iš kurių išplaukia tikrovės standartai. Kiekvienas, kuris yra formulavęs empirinį bandymą, ypatingai socialiniuose moksluose, patvirtins, jog fakto nustatymas galutinėje išvadoje yra padaromas per apriori apibrėžimą. Kaip tik dėl šios priežasties žmogus gali nutolti nuo tiesos. Atseit, objektyvumas nebūtinai artina prie tiesos. Ką pavyzdžiui, padarė ekstremistiškas pozityvizmo panaudojimas Amerikos sociologijoje.

Nemanau, kad aš klydau, tyčia ar netyčia, sakdamas, kad dr. Doniela daro subjektyvumo — objektyvumo dichotomiją. Tokia dichotomija yra centrinė pozityvistinė pozicijai, kurią dr. Doniela atstovauja. Tai rodo, kad ir jo teigimas, kad mokslo kryptis yra link objekto, kuris vienintelis apsprendžia tiesą, bent dr. Donielos nepaneigė, kad jo išieities taškas yra pozityvistinis. Aš kaip tik ir kritikavau epistemologines šios pozicijos prielaidas. Galutinėje išvadoje pastebėjau, kad aš nepasisakiau prieš mokslo ir pasaulėžiūros atskyrimą, o, tiksliau, keliu abejonę dėl galimumo tai padaryti. Bent filosofinėje plotmėje mokslas ir pasaulėžiūra man atrodo sunkiai, jei iš viso, atskiriama. Tai aš bandžiau parodyti, nurodydamas dr. Donielos pozicijos epistemologines prielaidas, kurios savo esme yra pasaulėžiūrinės.

Andrius Pykalis

1. Suvažiavimas tikisi, kad studentiškos organizacijos ir jų valdybos imsis pastangų sustabdyti studentiškos veiklos subanaliją. Mūsų veiklos prasmę glūdi pastangose sukurti studentui sąlygas, kuriose jis galėtų įdėtiniai bręsti ir tuo tapti pilnu akademinės visuomenės nariu.

2. Suvažiavimas prašo centro valdybą palaikyti stipresnius ryšius su skyriais ir kartu su skyrių valdybomis, imtis daugiau iniciatyvos Sąjungos tikslus vykdyti ir visomis priemonėmis kovoti su skyriuose plačiai pasireiškiančia apatija.

3. Suvažiavimų tikslas yra įtraukti narius į organizacines ir kultūrinės diskusijas. Deja, šio tikslo buvę suvažiavimai nėra atsiėję. Suvažiavimas mano, kad reikalinga persvarstyti suvažiavimų formą ir ją keisti taip, kad kiekvienas studentas taptų aktyvus dalyvis, ne pasyvus klausytojas.

4. LITUANUS žurnalas ir toliau tęsia sėkmingą mūsų tautos reprezentaciją pasaulio akademiniame gyvenime. Suvažiavimas dar kartą išreiškia savo

Mergaitės iš Chicago's Nek. Pr. Marijos seserų pensionate (1959-1960 m.) iš kairės į dešinę: Jagna Stancenbergaitė, Elena Benusytė, Dama Sumakerytė, Vaidilute Rūbaitė, Silvija Karnauskaitė, Virginija Virkutytė, Jovita Vadopalaitytė, Nijolė Labanaitytė, Donata Karnauskaitė, Mariė Kolytė, Marija Vaišvilaitė.

PASTABOS - PASTABĖLĖS

LITUANUS remti vaju jau prasidėjo. Tad Tavo, kaip lietuvių studento, pareiga prisidėti prie to vaiaus savo darbu.

Tu turi supažindinti visuomenę su šiuo žurnalu bei rašinti juos aukoti LITUANUS reikalams. Atsimink, kad tai vienintelis neriodinis žurnalas, kuris supažindina įtakingus amerikiečius su lietuviška kultūra bei jos problemomis. Ne tik jis juos supažindina, bet taip pat jis yra angloseksiškų kraštų politikų ir kultūrininkų budintojas, neleidžia jiems užmiršti, kad asmeninė ir tautinė laisvė yra užgnaužta ne tik Lietuvoje Latvijoje ir Estijoje, bet taipgi ir kitose komunistų užgrobtose šalyse.

Metinės šio žurnalo išlaidos prašoma 7,000 dolerių suma. Gi sekanti ištrauka iš dr. Vytauto Vynganto, LITUANUS redaktoriaus, laiško apibūdina dabartinį žurnalo ekonominį stovį:

— Užmokėjęs visas 1959 metų išlaidas, žurnalo einamojoje sąskaitoje beturiu arti 200 dolerių. Už mėnesio išeis sekantis LITUANUS numeris ir jo leidimui apmokėti nebėra finansinių išteklių. Taigi, padėtis visai pusiškai rimta ir reikalinga visų uolios akcijos. Kitaip žurnalas sustos. O tam laikas dar nėra pribrendęs, nes apie Lietuvą ir komunistų dar turime nemažai ko pasakyti.

Laiškas kalba už save. Taigi nerasigailėk keletos laisvalaikio valandų padirbti šio žurnalo ir Lietuvos naudai. Paragink

ir savo draugus, kad jie taipgi prisijungtų prie šio darbo.

★ ★ ★

Studentiški rinkimai jau užkampo. Ir rinksime sau naujus centrinius organus. Kiek tie organai bus veiklūs, priklausys nuo išstatytų kandidatų. Nepaspartis, kad kandidatų sąrašus sudaro didžiosios Studentų organizacijos ir taipgi nepaspartis, kad kartais jos bando išstumti į bendrinę veiklą asmenis kurie yra ambicingi, bet nepajėgūs dirbti šį darbą. Prieš išstatydamos kandidatus, organizacijos turėtų pagalvoti apie narių kvalifikacijas ir pajėgumą, nes dažnai yra sprendžiamas visos organizacijos intelektualinis ir visuomeninis pajėgumas nuo jos išstatyto sąrašo ir Lietuvių Studentų Sąjungos centrinius organus.

★ ★ ★

Kas šeštadienį vyksta Chicago's Studentų ateitininkų gavėnijos seminaras apie modernios literatūros pažiūrą ir žmogų yra tikrai sėkmingas. Iki šio mėto jau buvo dvi paskaitos: viena apie Prancūzų literatūrą pažiūrą ir žmogų, antra gi apie vokiečių. Šį šeštadienį rašytojas Grincevičius nagrinės lietuvių literatūros pažiūrą ir žmogų. Į šiuos seminarus susirenka arti šimto klausytojų, tik gaila, kad dauguma pasirodantių šiuose seminaruose jau seniai apledo studento suolą. Šį šeštadienį tikimės pamatyti daugiau atstovų iš studentų tarpo.

REZOLIUCIJOS

Lietuvių Studentų Sąjungos, J. A. V., Devintojo Visuotinio Suvažiavimo, įvykusio 1959 m. lapkričio mėn. 27—28 dienomis, Conrad Hilton viešbutyje, Chicago, Illinois.

1. Suvažiavimas tikisi, kad studentiškos organizacijos ir jų valdybos imsis pastangų sustabdyti studentiškos veiklos subanaliją. Mūsų veiklos prasmę glūdi pastangose sukurti studentui sąlygas, kuriose jis galėtų įdėtiniai bręsti ir tuo tapti pilnu akademinės visuomenės nariu.

2. Suvažiavimas prašo centro valdybą palaikyti stipresnius ryšius su skyriais ir kartu su skyrių valdybomis, imtis daugiau iniciatyvos Sąjungos tikslus vykdyti ir visomis priemonėmis kovoti su skyriuose plačiai pasireiškiančia apatija.

3. Suvažiavimų tikslas yra įtraukti narius į organizacines ir kultūrinės diskusijas. Deja, šio tikslo buvę suvažiavimai nėra atsiėję. Suvažiavimas mano, kad reikalinga persvarstyti suvažiavimų formą ir ją keisti taip, kad kiekvienas studentas taptų aktyvus dalyvis, ne pasyvus klausytojas.

4. LITUANUS žurnalas ir toliau tęsia sėkmingą mūsų tautos reprezentaciją pasaulio akademiniame gyvenime. Suvažiavimas dar kartą išreiškia savo

padėką LITUANUS redakcijai, ir ypatingai dr. Vyt. Vyngantui, administracijai, žurnalui remti komitetui ir kiekvienam studentui bei lietuviui, kuris yra prisidėjęs prie LITUANUS leidimo.

Suvažiavimas tikisi, kad organizacijos, kurios pasivadina akademine, priims atsakomybę, kuri eina su akademine organizacijos vardu ir derins savo veiklą su bendraisiais studentijos tikslais. Studentiškos bendruomenės išlaikymas sveiką ir vieną reikalauja, kad studentas nebūtų verčiamas paklikti studentiškoje visuomenėje, kad patenkintų partijų troškimus įsigyti "prieauklį".

6. Suvažiavimas pasisako prieš lietuviškosios kultūros užšaldymą ir tikisi, kad Studentų Sąjunga ir akademinė organizacijos ir toliau nagrinės tautiško kumo problematiką ir ugdyt tautinį sąmoningumą. Suvažiavimas prašo centro valdybą su-

stiprinti kultūrinę veiklą, skatinti studentiją pasinaudoti Fordhamo Universiteto lietuvinine programa ir artimai bendradarbiauti su mūsų kultūrinio gyvenimo organizatoriais, ypatingai Amerikos Lietuvių Bendruomene.

7. Suvažiavimas yra nusistatęs prieš įsivyravusią stagnaciją mūsų politiniame gyvenime. Kovos dvasia gali būti išsaugota tik dinamikoje, nuolat progresuojančioje ir besikeičiančioje grupėje. Šių reikšnių kaip tik ir pasigendame mūsų politiniame gyvenime. Jaunosios kartos įsijungimas į politinę veiklą šiuo metu yra ribojamas partijų oligarchinių tendencijų, jų praėjusių pabrėžimų ir dažnai nerealių veiksmų pol. kovoje. Politinė veikla galima vesti įvairiais būdais ir todėl suvažiavimas, nepasisakydamas nei už, nei prieš lietuvių pol. part., ragina jaunąją kartą ir toliau imtis drąsnių žygių lietuvių laisvės kovoje, atsižvelgiant tik į laiko ir padėties reikalavimus.

NEW JERSEY LIETUVIŲ STUDENTŲ VEIKLA

J. MELYNIS, Kearney, N. J.

Pereitais metais įsikūręs New Jersey Lietuvių Studentų Sąjungos skyrius iki šio laiko jau įstengė įbrėžti platų veiklos barą ir šiuo metu šį skyrių galima laikyti pavyzdiniu Lietuvių Studentų Sąjungos vienetu. Skyrius anjūnia gana didelį būrį lietuvių studentų, siekiančių aukštųjų mokslų. Šiam judriam skyriui šiais mokslo metais vadovauja kal. Budreckas.

Skyriaus veikla susideda iš susirinkimų, minėjimų bei kitų parengimų. Susirinkimuose bandoma nagrinėti lietuviškosios kultūros problemas bei susipažinti su dabartine lietuviškąja veikla. Prieš Kalėdas studentai buvo susirinkę bendram pobūviui ir diskusijoms. Sausio 29 d. išgirsta p. Antano Masionio paskaita apie šiuo dienų lietuvių diadvirius ir jų dirbamus darbus kovai už Lietuvos laisvę ir lietuviškosios išlaikymą. Sekančiame

susirinkime dr. Danutė Šlepetytė bandė susirinkusius supažindinti su lietuviškuoju liaudies menu. Šį mėnesį Marijus Šlabauskas kalbėjo apie Studijas Nepriklausomaj Lietuvoje. Gi susirinkime, kuris įvyks balandžio mėnesį, kalbės Jokūbas Stukas apie Lietuvos tautinį atgimimą. Gegužės mėnesį užangaužotas dr. Jonas Puzinas skaityti paskaitą apie Lietuvių kilmę.

Be kitų parengimų, skyrius buvo surengęs Vasario 16 dienos minėjimą, o vasaros atostogų metu p'auvoja surengti Joninių lauzą ir suruošti iškilas į žymesnes New Yorko ir New Jersey va'stybių vietas. Sekantiems metams studentai numato kvieisti eilę prelegentų skaityti paskaitas apie aktualias šio laiko problemas. Į paskaitas žadama kvieisti ne tik studentus, bet ir visus kitus apylinkės lietuvius.

TRUMPAI

Studentų Sąjungoje. Visiems studentams primename, kad kovo mėnuo LITUANUS remti mėnuo! Atsiminkime, kad visų studentų pareiga prisidėti prie LITUANUS platinimo bei remimo darbo! Kiekvieno miesto Sąjungos skyrius turi komitetą, kurie rūpinasi šiuo darbu ir prašys kiekvieno studento pagalbos, tad padėkime visi! Philadelphia's Liet. Studentų S-gos skyrius vasario 27—28 dienomis suruošė studijų dienas... programa buvo turtinga, kaukių balius nuotaikingas.

Studentų ateitininkų pastogė. Bostono ateitininkų veikla rodo, kad ten nemiega valdyba. Vasario mėn. susirinkime buvo įdomi A. Maziūlio, L. E. entografijos sk. red., paskaita iš lietuvių tautosakos ir tautotipų srities. Finis Semestris Bostone įvyko taip pat vasario mėn.: privažiavo daug svečių ir laiką smagiai praleido... Chicagoje Gavėnios Seminaro pirma tema "Žmogaus sąvoka moderniojo literatūroje" buvo skaitoma Viktorijos Skrupskelytės... Šie studentai talkina moksleiviams ateit. veikloje: Austė Paliokaitė, Rita Danilevičiūtė, Dalia Stakytė, Giedrė Griškėnaitė, Auksė Liulevičiūtė ir Jonas Meškauskas. Korp! Šatrija suruošė išvyką į Meno Institutą ir aplankė jaunųjų Amerikos menininkų pa-

rodą. Korporacijai šiuo metu pirminkauja A. Tijūnėlis. Korp! Giedra susirinkime kun. dr. Kubilius, S. J., skaitė paskaitą apie Albert Camus... Omaha studentai suruošė Užgavėnių vakarą visai bendruomenei... Putname studentės ateit. paskutiniojo laiku turėjo progos klausytis dviejų įdomių paskaitų: kun. St. Ylos "Meninė kultūra Lietuvoje" ir kun. Cukuro apie "Ekumeninį Sąjūdį"... Det. Sausio mėn. susirinkime dr. D. mušis kalbėjo apie dr. A. Mačėną... D. Kuodytė, L. Keturaitytė ir E. Sužiedėlis redaguoja Pax Romana suvažiavimo darbų knygą... Vasario mėn. pasirodė Ateitin numeris. Tai Vokietijos SAS neperiodinis leidinys... Sukurio paskutinis numeris jau išėjo... Vėlykų atostogų metu įvyksta SAS ideologiniai kursai Camp Ohysa, Mich... Saulė Liulevičiūtė, Mundein kolegijoje šį semestrą pakviesta į garbės simpoziumą, kuriame bus tik iš tos kolegijos 11 studenčių... L. Bulvičiūtė New Yorko ateit. pakviesta į nacionalinę garbės organizaciją ekonomijos mokslų šakoj... Clevelando ateit. draugovė pereituose dviejuose susirinkimuose girdėjo dvi labai įdomias paskaitas kultūros klausimais. P. V. Kavalūnas skaitė apie "Vakarų kultūros sutemas", o P. A. Gailiusis — "Lietuvių kultūros uždavinys ir laimėjimas".

Skaityti akademikų veikla. Clevelande išrinkta nauja skaityti akademikų valdyba, kurios sąstatai šis: akademikų dr. vės pirminkė Dalė Germanaitė, A. Gelažytė, G. Maciulevičiūtė, o Korp! Vyties pirminkas Vytautas Koklys, A. Muliolis, G. Neimanas. Visų pirminkė M. Kizienė... "Akademinės Mintis" Vienybėje redaguoja R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Šileikytė... L. Petrauskaitė pakviesta į Mūsų Vyties redakcinį kolektyvą. New Yorko Korp! Vyties pirm. J. Birutis baigė City College of New York, gaudamas bakalaurio laipsnį iš elektros inžinerijos. ASS susirinkime New Yorko buvo perskaitytas A. Iljasevičiaus straipsnis "Subjektyvūs įspūdžiai iš studentų suvažiavimo". Vasario mėn. pradžioje įvyko akademikų skaityti šventė Hartforde... Kazimieras Čampė išrinktas naujuoju Waterburio-Hartfordo skyriaus pirminku...

Santariečių Baruose. Paaužęs Philadelphia's santariečių skyrius išsiskyrė naują valdybą: G. Mironas — pirm., A. Lušaitytė, L. Zukauskaitė ir A. Vilgošius... Detroito skyriuje įvykę pasikeitimai valdyboje: Algis Blūdžius — pirminkas, B. Badikonytė, A. Vaičiūnaitė, L. Mingėlaitė ir A. Juška. Sausio mėn. skyriaus susirinkime pagrindinė tema buvo "Žvilgsnis

į visuotinį studentų suvažiavimą... skaitė A. Iljasevičius... po paskaitos buvo labai gyvos diskusijos... Chicago's Santaros skyrius vasario 7 d. surengė lietuviškosios dramos minėjimą... programa atliko I. Nivinskaitė ir A. Škėma. Vasario 12 d. Chicago's santariečiai surengė Vasario 16 d. minėjimą akademiniam jaunimui... New Yorko Santara surengė rytinių pakraščių suvažiavimą "Pasimatymas rytuose".